

Bruxelles, 27. veljače 2026.
(OR. en)

6171/26

SOC 66
EMPL 25
ECOFIN 172
EDUC 39
COMPET 255
DATAPROTECT 65
DIGIT 54

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo

Za: Odbor stalnih predstavnika / Vijeće

Predmet: Europski semestar 2026.

Od inovacija do kvalitetnih radnih mjesta: korištenje umjetne inteligencije
za jačanje kvalitetnog zapošljavanja i prava radnika
– *razmjena mišljenja*

Za delegacije se u prilogu nalaze smjernice predsjedništva za razmjenu mišljenja o navedenoj temi
na sastanku Vijeća EPSCO 9. ožujka 2026.

Smjernice za razmjenu mišljenja o temi

„Europski semestar 2026.: Od inovacija do kvalitetnih radnih mjesta: korištenje umjetne inteligencije za jačanje kvalitetnog zapošljavanja i prava radnika”

Kontekst: Buduće tržište rada i europski semestar

Kao što pokazuju nedavna izvješća, već dugi niz godina rast produktivnosti diljem Europe zaostaje za rastom produktivnosti drugih regija. Iako su strukturni i povijesni čimbenici odigrali svoju ulogu, posljednjih je godina važan razlog za sve veći jaz činjenica da Europa nije iskoristila zamah digitalne transformacije. Osim toga, ako se ne provedu važne reforme kako bi se većem broju novih poduzeća omogućio rast, a većem broju mladih talenata ostanak u Europi, Europa će još više zaostajati.

Kako bi se omogućile te važne reforme, potrebno je otpornije tržište rada i dinamičnije ulagačko okružje. U gospodarskim istraživanjima, uključujući rad Christophera Pissaridesa u vezi s usklađivanjem ponude i potražnje radnih mjesta i strukturnim promjenama, ističe se da ishode zapošljavanja ne određuje samo tehnologija, nego oni ovise i o čimbenicima kao što su institucionalna struktura gospodarstva, njegov ljudski kapital i sposobnosti koje nudi za konstruktivnu suradnju između javnog i privatnog sektora. Ako jedan od tih čimbenika ne postoji, to stvara prepreke povezanosti tehnologije i produktivnosti, koje se zajednički nazivaju frikcijama u funkcioniranju tržišta rada. Europa mora brzo djelovati kako bi te frikcije smanjila. Umjetna inteligencija, sa svojim sve većim kapacitetima, otvara nove mogućnosti za produktivna ulaganja i bolje iskorištavanje ljudskog kapitala. Hoće li taj proces dovesti do dinamičnog otvaranja radnih mjesta s većom produktivnošću ili do gubitka radnih mjesta i daljnje stagnacije u usporedbi s našim konkurentima ovisi o našoj uspješnosti u upravljanju našim digitalnim ekosustavom, potrebnim institucijskim reformama, nadogradnjom naših sustava vještina i brzinom kojom radnici mogu prijeći na nove uloge.

Učinkovitost ulaganja u umjetnu inteligenciju ovisi o razvoju novih vještina i sposobnosti koje ljudima omogućuju produktivan rad sa sustavima umjetne inteligencije. Kako je istaknuto u Preporuci o ljudskom kapitalu¹, za razvoj te kombinacije vještina potrebna su koordinirana ulaganja u strukovno osposobljavanje, tercijarno obrazovanje i cjeloživotno učenje. Istodobno, s obzirom na to da sustavi umjetne inteligencije postaju sve sposobniji i poduzeća stječu iskustvo njihove integracije u svoje poslovanje, mogu se pojaviti učinci gubitaka radnih mjesta, a od povećanja produktivnosti nerazmjernu korist mogli bi imati visokokvalificirani radnici, što bi moglo povećati dohodovnu nejednakost. Za suočavanje s tom dinamikom potrebni su jasne i koordinirane reakcije institucija.

U tom kontekstu europski semestar pruža okvir za koordinaciju strukturnih reformi kojima se smanjuju frikcije na tržištu rada, poboljšava učinkovitost usklađivanja ponude i potražnje te podupiru mobilnost, prekvalifikacija i otvaranje radnih mjesta. Usklađivanjem fiskalno-strukturnih planova s prioritetima zapošljavanja i socijalnim prioritetima europski semestar može pomoći osigurati da inovacije dovedu do održivog i uključivog rasta.

Umjetna inteligencija, organizacija rada i kvalitetno zapošljavanje

Uvođenje umjetne inteligencije i drugih naprednih digitalnih tehnologija na radnom mjestu ne može se ocijeniti samo iz perspektive produktivnosti. Tehnološki sustavi integrirani su u organizacijske odluke, modele upravljanja ljudskim resursima i šire poslovne strategije. Ekonomska teorija upućuje na to da inovacije kojima se potiče produktivnost stvaraju trajna povećanja zaposlenosti ako su popraćene komplementarnim ulaganjima u vještine i ako ih podupiru učinkovite institucije tržišta rada.

---

¹ Preporuka za PREPORUKU VIJEĆA o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji (ST 15278/25).

Pravnim okvirom EU-a predviđene su važne zaštitne mjere. Aktom o umjetnoj inteligenciji² utvrđuju se obveze za visokorizične sustave umjetne inteligencije, uključujući one koji se upotrebljavaju u zapošljavanju, upravljanju radnicima i evaluaciji uspješnosti. Općom uredbom o zaštiti podataka³ i postojećom pravnom stečevinom u području radnog prava, uključujući zakonodavstvo o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima, zdravlju i sigurnosti na radu te ravnoteži između poslovnog i privatnog života, dodatno se jačaju pravila EU-a u tom području. Možda će i dalje biti potrebne ciljane zakonodavne mjere kako bi se osigurala učinkovita zaštita radnika i kako bi svi, uključujući poduzeća, mogli imati koristi od uvođenja umjetne inteligencije i drugih naprednih digitalnih tehnologija. Učinkovita provedba i dalje je ključna za poštovanje načela ljudske kontrole, sprečavanje algoritamske diskriminacije i održavanje povjerenja.

Otvaranje kvalitetnih radnih mjesta važan je prioritet istaknut u Planu za kvalitetna radna mjesta⁴ koji je Europska komisija predstavila u prosincu 2025. Kad institucijski okviri omoguće pravednu raspodjelu dobiti, veća produktivnost može dovesti do boljih plaća i boljih radnih uvjeta. Bez takvih okvira postoji rizik da će tehnološke promjene produbiti nejednakosti i povećati segmentaciju tržišta rada. Stoga nije izazov treba li prihvatiti tehnološke inovacije, uključujući umjetnu inteligenciju, nego kako oblikovati njihov razvoj i upotrebu da bi se s pomoću njih povećala kvaliteta radnih mjesta, socijalna kohezija i europska konkurentnost.

---

² Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uređaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (Akt o umjetnoj inteligenciji).

³ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka).

⁴ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, COM (2025) 944, 4. prosinca 2025., Plan za kvalitetna radna mjesta.

Vještine otporne na promjene u budućnosti, podaci o tržištu rada i tranzicije

Na neformalnom sastanku ministara i ministrica nadležnih za zapošljavanje i socijalna pitanja 13. veljače tijekom ciparskog predsjedanja ministri i ministrice naglasili su da zelena i digitalna tranzicija iz temelja mijenjaju strukovne strukture i zahtjeve u pogledu vještina. Kontinuirano usavršavanje i prekvalifikacija moraju postati trajna značajka europskih tržišta rada, a ne izvanredan odgovor na krizu.

Umjetna inteligencija sama po sebi može poboljšati funkcioniranje tržišta rada. Napredni alati za prikupljanje podataka o tržištu rada poboljšavaju predviđanje potreba za vještinama, utvrđuju uska grla i podupiru ciljne politike osposobljavanja. Poboljšanjem kvalitete i pravodobnosti informacija takvi alati smanjuju frikcije između ponude i potražnje i ubrzavaju tranzicije iz sektora u opadanju u sektore koji se šire.

Međutim, tranzicije se rijetko događaju automatski. Dokazi pokazuju da bi se radnici koji su proglašeni viškom zbog tehnoloških promjena mogli suočiti s dugotrajnom nezaposlenošću ili trajnim gubitkom plaća bez odgovarajuće potpore. Aktivne politike tržišta rada, učinkovite javne službe za zapošljavanje i ciljne mjere socijalne zaštite stoga su neizostavna dopuna inovacijskim strategijama.

Socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje također imaju ključnu ulogu u upravljanju tehnološkom transformacijom. Omogućuju dogovorena rješenja na sektorskoj razini i razini poduzeća, podupiru odgovornu upotrebu algoritamskog upravljanja i doprinose pravednoj raspodjeli povećanja produktivnosti. Snažne institucije smanjuju nesigurnost i povećavaju prihvaćanje promjena. To je istaknuto i u mišljenju ciparskog predsjedništva u kojem se EGSO poziva da sastavi dokument na temu „Poboljšanje kvalitete zapošljavanja i radnih uvjeta uvođenjem i promicanjem povezanih alata (uključujući umjetnu inteligenciju) te jačanjem socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja”ⁱ.

Buduće inicijative i usklađenost politika

Predstojeći Akt o kvalitetnim radnim mjestima i Paket mjera za pravednu mobilnost radne snage mogu pomoći u smanjenju segmentacije tržišta rada, jačanju provedbe i podupiranju uzlazne konvergencije u svim državama članicama.

Usklađenost politika bit će odlučujuća. Industrijske i inovacijske strategije moraju biti usklađene s reformama zapošljavanja i politikama u području vještina. Mjere kojima se potiču ulaganja u umjetnu inteligenciju trebale bi biti popraćene inicijativama kojima se olakšava mobilnost radnika, promiče cjeloživotno učenje i štite temeljna prava. Taj integrirani pristup odraz je i gospodarskih dokaza i temeljnih načela europskog socijalnog modela.

Uloga sastava EPSCO-a u okviru europskog semestra

Ministri i ministrice EPSCO-a imaju središnju ulogu u osiguravanju potpune integracije pitanja zapošljavanja i socijalnih pitanja u europski semestar. S pomoću smjernica politike, istorazinskog ocjenjivanja i preporuka za pojedine zemlje EPSCO može oblikovati reforme kojima se povećava dinamičnost tržišta rada uz istodobno očuvanje pravednosti i kohezije.

U ciklusu europskog semestra 2026. EPSCO ima priliku doprinijeti raspravi i usmjeriti je prema uravnoteženom pristupu u kojem su inovacije, uvođenje umjetne inteligencije i konkurentnost usklađeni s kvalitetnim zapošljavanjem, snažnim socijalnim dijalogom i snažnim institucijama. Na taj način tehnološka transformacija Europe može ojačati ne samo gospodarske rezultate, već i socijalnu koheziju i povjerenje.

Pitanja za raspravu

1. Kako se europskim semestrom mogu bolje poduprijeti reforme kojima se smanjuju frikcije na tržištu rada i poboljšava učinkovitost usklađivanja ponude i potražnje u kontekstu transformacija temeljenih na umjetnoj inteligenciji?
  2. Koje su dodatne mjere potrebne na nacionalnoj razini i razini EU-a kako bi se osiguralo da se uvođenjem umjetne inteligencije na radnom mjestu jačaju prava radnika i potiče uzlazna socijalna konvergencija?
-

ⁱ U razmatračkom mišljenju, koje će EGSO usvojiti na plenarnom zasjedanju 18. i 19. ožujka 2026., naglašava se središnja uloga socijalnog dijaloga i kolektivnog pregovaranja na svim razinama, kao i strukturirane suradnje između Ureda EU-a za umjetnu inteligenciju, Europske komisije i socijalnih partnera, kako bi se osiguralo da uvođenje umjetne inteligencije doprinosi pravednoj, uključivoj i konkurentnoj digitalnoj tranziciji, sustavno uzimajući u obzir dimenzije roda, generacija i ranjivosti, kao i potrebe MSP-ova.